

**Brussel, 18 mei 2015
(OR. en)**

8971/15

**CSDP/PSDC 283
COPS 152
CFSP/PESC 164
POLMIL 65
CIVCOM 89**

RESULTAAT BESPREKINGEN

van: de Raad

d.d.: 18 mei 2015

nr. vorig doc.: 8947/15 CSDP/PSDC 278 COPS 149 CFSP/PESC 157 POLMIL 60
CIVCOM 84

Betreft: Conclusies van de Raad over het GVDB

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies van de Raad over het GVDB, die op 18 mei 2015 door de Raad zijn vastgesteld.

Conclusies van de Raad over het GVDB**Raad Buitenlandse Zaken, 18 mei 2015**

1. Het mondiale en Europese veiligheidsklimaat is de afgelopen jaren radicaal veranderd. Dat roept om een sterker Europa, met een krachtiger en doeltreffender gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB). De conflicten, bedreigingen en instabiliteit in de directe en wijdere omgeving van de EU, waardoor onder meer Irak, Libië, de Sahel, Syrië en Oekraïne worden getroffen, zoals wordt aangetoond in het verslag van de hoge vertegenwoordiger, en andere veiligheidskwesties waarmee wij al langer of pas recentelijk geconfronteerd worden, hebben ingrijpende gevolgen voor de Europese veiligheid en de internationale vrede en veiligheid, en stellen onze fundamentele waarden en beginselen op de proef.
2. Door deze conflicten, bronnen van instabiliteit en andere veiligheidsproblemen aan te pakken, nemen de EU en haar lidstaten steeds meer verantwoordelijkheid als verstrekker van veiligheid, op internationaal niveau en in het bijzonder in de directe omgeving, en verstevigen zij tevens hun eigen veiligheid en hun mondiale strategische rol door de problemen gezamenlijk het hoofd te bieden. Met de unieke brede aanpak voor het voorkomen en beheersen van conflicten en de oorzaken ervan, is voor de EU en haar lidstaten, via het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB) en het beleid en de instrumenten op andere terreinen, een belangrijke rol weggelegd.
3. De Raad wijst op het belang en de tijdigheid van de huidige strategische evaluatie onder leiding van de hoge vertegenwoordiger, voor het beoordelen van de veranderingen op mondiaal vlak en de uitdagingen en mogelijkheden waarvoor de Unie staat. Hij is ingenomen met het voortdurende nauwe overleg met de lidstaten, dat voor de hoge vertegenwoordiger van essentieel belang is bij de uitoefening van haar mandaat en de basis moet leggen op grond waarvan de Europese Raad van juni een besluit kan nemen over verdere stappen. Hij kijkt uit naar de voortzetting van dit inclusieve proces. In een brede Europese strategie inzake vraagstukken op het gebied van buitenlands en veiligheidsbeleid zouden de belangen, prioriteiten en doelstellingen, bestaande en nieuwe dreigingen, uitdagingen en kansen van en voor de EU in kaart kunnen worden gebracht en nader kunnen worden omschreven; dat geldt evenzeer voor de EU-instrumenten en de middelen om aan dit alles gevolg te geven. De steeds grotere rol van het GVDB in het externe optreden van de EU zou daarin worden benadrukt.

4. De Raad benadrukt met klem dat de banden tussen externe en interne veiligheid verder moeten worden versterkt. Er wordt gestreefd naar grotere synergie in de respons van de EU op prioritaire horizontale kwesties zoals terrorisme, georganiseerde misdaad, buitenlandse strijders, mensensmokkel en mensenhandel, illegale migratie, hybride bedreigingen, grensbeheer, de energiezekerheid, cyberveiligheid, rekening houdend met onder meer de lopende herziening van de Europese Veiligheidsagenda. In dit verband moedigt de Raad de ontwikkeling aan van verdere synergieën tussen het GVDB, wat zowel de civiele als de militaire dimensie betreft, en actoren op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht, met name de EU-agentschappen (Europol, Frontex en Cefpol), alsmede met Interpol, door onder meer voort te bouwen op de kaders voor samenwerking tussen de EDEO, Frontex en Europol en tussen de EDEO en het Europees Gendarmeriekorps.
5. Nu overheids- en niet-overheidsactoren steeds vaker gebruik maken van hybride strategieën en operaties, met name in de onmiddellijke en bredere omgeving van de EU, verzoekt de Raad de hoge vertegenwoordiger om, in nauwe samenwerking met de Commissiediensten en het Europees Defensieagentschap en in overleg met de EU-lidstaten, vóór eind 2015 een gezamenlijk kader met uitvoerbare voorstellen in te dienen ter bestrijding van hybride bedreigingen en ter bevordering van de weerbaarheid van de EU en haar lidstaten en partners. Daarin moet rekening worden gehouden met werkzaamheden op het gebied van cyberdefensie, vroegtijdige waarschuwing, strategische communicatie, intern en extern EU-beleid op dit gebied, en dienen de implicaties voor vermogensontwikkeling te worden geëvalueerd. Er wordt tevens gewezen op de noodzaak van complementariteit en transparante samenwerking en coördinatie op dit gebied met de betrokken partners, met name de NAVO, alsmede met partnerlanden, naargelang het geval.
6. De Raad herinnert aan het belang van doeltreffender crisisbeheersingsstructuren binnen de EDEO, en aan de noodzaak van meer civiele deskundigheid. Op het gebied van planning en uitvoering van GVDB-missies en -operaties moet vooruitgang worden geboekt. In dit verband ziet de Raad uit naar de resultaten van de evaluatie van de EDEO en van de evaluatie van zijn crisisbeheersingsstructuren in het bijzonder. Deze werkzaamheden moeten het mogelijk maken de totaalaanpak van de EU inzake crisisbeheersing verder te integreren.

7. Om te kunnen inspelen op het veranderende veiligheidsklimaat en de strategische context, is de Raad meer dan ooit voorstander van een verder versterking van het GVDB en het verbeteren van het vermogen van de EU om als veiligheidsverstrekker op te treden, in overeenstemming met de conclusies van de Europese Raad van december 2013 en zijn eigen conclusies van november 2013 en november 2014. Hij verheugt zich over de vorderingen die zijn gemaakt, zoals blijkt uit het verslag van de hoge vertegenwoordiger, het Europees Defensieagentschap en de Commissie, en dringt aan op continue inspanningen om vorderingen ook toe te passen. De Raad wijst op het belang van doeltreffende communicatie wanneer het erom gaat de bevolking bewuster te maken en een beter begrip van veiligheids- en defensiekwesties te bevorderen.
8. Conform de conclusies van de Europese Raad van december 2013 over veiligheid en defensie herhaalt de Raad dat het GVDB slagvaardiger moet worden en dat de lidstaten hun vermogens verder moeten uitbouwen en onderhouden, met behulp van een verder geïntegreerde, duurzamere, innovatievere en meer concurrerende Europese industriële en technologische defensiebasis (EDTIB), die tevens in de hele Unie tot banen, groei en innovatie zal bijdragen en de strategische autonomie van Europa en het vermogen om met partners te handelen, ten goede kan komen. Dit vergt stelselmatige samenwerking en coördinatie binnen de Unie en tussen haar lidstaten, geschraagd door de nodige fondsen en begrotingsmiddelen, en samenhangend en doeltreffend gebruik van de EU-instrumenten en beleidsmaatregelen ten behoeve van veiligheid en defensie.

Onverminderd het primaat van de lidstaten op het gebied van defensie, kan de EU optreden als facilitator voor samenwerking op veiligheids- en defensiegebied, in overeenstemming met de Verdragen. Defensieaangelegenheden moeten derhalve ook worden bekeken in samenhang met andere EU-beleidsmaatregelen en -sectoren, en vice versa, waarbij de meerwaarde van de EU volledig moet worden benut.

9. In de aanloop naar de Europese Raad wijst de Raad, met het oog op het aanpakken van de uitdagingen op het gebied van veiligheid, op het belang van de toewijzing van een toereikend niveau van uitgaven voor defensie en op de noodzaak om een optimaal gebruik te maken van deze hulpbronnen, ten einde een extra impuls te geven aan vermogensontwikkeling, defensieonderzoek en -technologie, en samenwerking. De Raad herinnert aan de benchmarks voor vrijwillige en gezamenlijke defensie-uitgaven die in 2007 zijn goedgekeurd¹ door het bestuur van het EDA en die kwalitatief zijn en worden ingegeven door samenwerking.

¹ 20% van de totale defensie-uitgaven voor het aankopen van uitrusting, waarvan 35 % voor Europese gezamenlijk aanbestedingen voor het aankopen van uitrusting, 2 % van de totale defensie-uitgaven voor onderzoek en technologie, waarvan 20% voor Europees gezamenlijk defensieonderzoek en -technologie.

10. Gezien de significante inzet van civiele GVDB-missies en gelet op het brede scala van taken dat zij steeds vaker op zich moeten nemen, herhaalt de Raad dat volledige uitvoering moet worden gegeven aan het programma voor de ontwikkeling van civiele vermogens en dat de ontwikkeling, de beschikbaarheid en het genereren van civiele vermogens naar een hoger niveau moet. Dit omvat een herziening van de prioritaire gebieden die zijn bekrachtigd door de Europese Raad van Feira, toen het civiele GVDB 15 jaar geleden van start ging, en zou de follow-up van de aan de gang zijnde strategische herziening moeten weerspiegelen. De Raad roept de lidstaten en de EDEO op samen te werken om te helpen bij het aanpakken van met name de rekrutering en de inzet van personeel.
11. De Raad onderstreept voorts dat een politiek besluit om gebruik te maken van de versnelde procedure voor de planning van militaire GVDB-missies/operaties, gelet op de urgentie van de situatie, een snellere inschatting van de benodigde troepen vergt en ertoe moet leiden dat de lidstaten sneller personeel leveren en sneller de nodige troepen kunnen samenstellen om de missie van start te laten gaan.

De doeltreffendheid, de zichtbaarheid en het effect van het GVDB verhogen

12. De Raad wijst op de belangrijke bijdrage van de GVDB-missies en -operaties tot internationale vrede en stabiliteit. De EU zet thans elf civiele GVDB-missies en vijf militaire GVDB-operaties in drie continenten in². Zij spreekt haar waardering uit voor het werk dat wordt verricht door alle civiel en militair personeel dat hieraan deelneemt.

In het licht van de bredere betrokkenheid van de EU is de Raad ingenomen met de succesvolle start van de adviesmissie van de EU voor de hervorming van de civiele veiligheidssector in Oekraïne (EUAM Ukraine) in 2014, en EUCAP Sahel Mali in 2015. Tevens verheugt het hem dat de militaire overbruggingsoperatie in het kader van het GVDB in de Centraal-Afrikaanse Republiek (EUFOR RCA) in maart 2015 is afgerond en dat in het land vervolgens de nieuwe militaire GVDB-adviesmissie (EUMAM RCA) van start is gegaan. Hij neemt nota van de succesvolle bijdrage van de Europese gendarmerie in EUFOR RCA en EUCAP Sahel Mali.

² EUAM Ukraine; EUBAM Libya; EUBAM Rafah; EUCAP Nestor; EUCAP SAHEL Mali; EUCAP SAHEL Niger; EUFOR Althea; EULEX Kosovo; EUMAM RCA; EUMM Georgia; EUNAVFOR Atalanta; EUPOL Afghanistan; EUPOL COPPS; EUSEC RD Congo; EUTM Somalia en EUTM Mali.

De Raad spreekt opnieuw zijn bezorgdheid uit over het tragische verlies van levens van migranten in het zuidelijke deel van het centrale Middellandse Zeegebied, en beklemtoont dat dit moet worden voorkomen. In reactie op en conform de buitengewone Europese Raad van 23 april, hecht de Raad vandaag zijn goedkeuring aan het crisisbeheersingsconcept voor een GVDB-operatie om bij te dragen tot de ontwrichting van netwerken voor mensensmokkel, in overeenstemming met het internationaal recht, en stelt hij het Besluit van de Raad voor het organiseren van een dergelijke operatie vast. Hij roept op om op basis hiervan voort te werken, met het oog op verdere besluitvorming door de Raad. De Raad is tevens ingenomen met de lopende werkzaamheden ter versterking van EUCAP Sahel Niger, die gericht zijn op bijstand aan de Nigerese autoriteiten in dit verband, en benadrukt de noodzaak van volledige en nauwe coördinatie met andere GVDB-missies in de regio en via andere EU-instrumenten. De Raad wijst er andermaal op dat de geïntegreerde projecten voor grensbeheer in de Sahel in overeenstemming met het Sahel-actieplan moeten worden uitgevoerd.

13. De Raad beklemtoont hoe zeer de Unie hecht aan samenwerking met haar partners, in het bijzonder de VN, de NAVO, de OVSE, de Afrikaanse Unie, de Liga van Arabische Staten en de Asean, en met strategische partners en andere partnerlanden in onze directe omgeving en in de rest van de wereld, zulks met inachtneming van het institutionele kader en de besluitvormingsautonomie van de EU en het inclusiviteitsbeginsel.

In dat verband, en met name in het licht van de huidige strategische context, verheugt het de Raad dat de EU de samenwerking met haar internationale partners verder heeft ontwikkeld, en vestigt hij met name de aandacht op:

- de unieke en langdurige samenwerking met de Verenigde Naties inzake crisisbeheersing en de noodzaak om onze institutionele betrekkingen en ons strategisch partnerschap verder te versterken; hij is dan ook ingenomen met de onlangs in gezamenlijk overleg vastgestelde prioritaire terreinen voor de versterking van het strategisch partnerschap tussen de EU en de VN op het gebied van vredeshandhaving en crisisbeheersing van 2015 tot en met 2018. Hij onderstreept het belang van de bijdragen van de EU-lidstaten aan vredeshandhavingsoperaties van de VN;
- de voortzetting van de nauwe en wederzijds versterkende samenwerking met de NAVO op gebieden van gemeenschappelijk belang, op zowel strategisch als operationeel gebied, bij crisisbeheersing en bij de ontwikkeling van militaire vermogens in gevallen waarin de behoeften elkaar overlappen, en het verder zoeken naar synergieën en complementariteit. Hij is ingenomen met de inspanningen van de hoge vertegenwoordiger om de strategische en praktische samenwerking tussen de EU en de NAVO te versterken, onder meer

met het oog op Europese raden die zich bezighouden met defensie-aangelegenheden en NAVO-topontmoetingen, met de algemene doelstelling, te weten het opbouwen van een echt partnerschap tussen beide organisaties, met inachtneming van de beslissings-autonomie van elke organisatie. Onverminderd de bepalingen van het EU-Verdrag moedigt de Raad ook aan dat de NAVO samenwerkt met de EU-lidstaten die geen lid zijn van de NAVO;

- de samenwerking met de Afrikaanse Unie en de Afrikaanse partners in het kader van de follow-up van de verklaring van de top EU-Afrika van 2014;
- het voortgezette partnerschap met de OVSE, en moedigt de verdere ontwikkeling aan van samenwerking bij conflictpreventie, crisisbeheersing en herstel na een conflict en veiligheid in het OVSE-gebied; hij is in het bijzonder opgetogen over de steun van de EU die de bijzondere OVSE-waarnemingsmissie in Oekraïne heeft gefaciliteerd;
- de ontwikkeling van de GVDB-dialoog en samenwerking met een toenemend aantal partnerlanden; hij is in het bijzonder ingenomen met de onlangs ondertekende kaderdeelnamesovereenkomsten waarmee nieuwe partnerschappen in Azië en Zuid-Amerika worden gesmeed, alsook met de vaststelling dat partners steeds vaker aan GVDB-missies en -operaties deelnemen; de Raad spoort de EDEO aan bijdragende partners zo nauw mogelijk te blijven betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van die missies en operaties, zonder afbreuk te doen aan de beslissingsautonomie van de EU en overeenkomstig overeengekomen kaders;
- het belang van samenwerking met partners om de veiligheid in de buurlanden van de EU te verhogen, door middel van dialoog, samenwerking en steun voor hervormingen van de veiligheidssector in bereidwillige buurlanden, onder meer in het kader van het panel van het oostelijk partnerschap voor samenwerking op GVDB-gebied, waarbij tevens wordt gewezen op de belangrijke bijdrage van het multilaterale trustfonds ter ondersteuning van de deelname van de landen van het Oostelijk Partnerschap, en op verdere contacten met mediterrane partners.

14. De Raad is ingenomen met de lopende uitvoering van de brede EU-aanpak voor externe conflicten en crises, als beschreven in de conclusies van de Raad van mei 2014, onder meer via het actieplan voor 2015, in het licht van de verdere praktische toepassing ervan samen met de lidstaten, onder meer via regionale strategieën; hij ziet uit naar de presentatie van een geactualiseerd actieplan voor 2016 dat voortbouwt op de opgedane ervaringen en is ontwikkeld in nauwe samenwerking met de lidstaten.

15. In overeenstemming met de totaalaanpak van de EU en teneinde het effect, de efficiëntie en de coherentie van de EU-steun te maximaliseren, verzoekt de Raad de hoge vertegenwoordiger en de Commissie om vóór medio 2016 in overleg met de lidstaten een EU-breed strategisch kader voor de hervorming van de veiligheidssector te ontwikkelen. Dit beleidsconcept moet het GVDB en alle andere relevante GBVB-instrumenten, de instrumenten voor ontwikkelingssamenwerking en de actoren op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht bijeenbrengen, met inachtneming van hun respectieve rechtsgrondslagen, primaire doelstellingen en besluitvormingsprocedures.
16. De Raad is ingenomen met de recente presentatie, in de aanloop naar de bijeenkomst van de Europese Raad in juni, van de gezamenlijke mededeling over "Capaciteitsopbouw voor veiligheid en ontwikkeling - De partners in staat stellen crises te voorkomen en te beheersen", en verwelkomt de daarin geformuleerde voorstellen voor verdere werkzaamheden en follow-up. Overeenkomstig eerdere conclusies waarin wordt opgeroepen tot een systematische, gecoördineerde en coherente beleidsaanpak voor de concrete uitvoering, verwelkomt de Raad in het bijzonder de voorstellen voor evaluatie en toezicht, de risicobeheersmethode en het verhogen van de regelmatige en systematische interactie en een betere coördinatie tussen de instellingen van de EU en de lidstaten wat betreft capaciteitsopbouw op veiligheidsgebied.

De Raad wijst op de flexibele geografische reikwijdte van het initiatief, onder verwijzing naar de conclusies van de Europese Raad van maart 2014 over de betrekkingen tussen de EU en Afrika, en zijn eigen conclusies van november 2014. De Raad neemt nota van de overwegingen in verband met duurzame financieringsregelingen en verzoekt de EDEO en de Commissiediensten om, gericht op de Raad Buitenlandse Zaken in oktober/november verder te werken aan het volle potentieel van alle betrokken instrumenten van de Unie met inachtneming van de respectieve rechtsgrondslagen, en om de haalbaarheid te onderzoeken van: een aanpassing van de Afrikaanse Vredesfaciliteit om de beperkingen ervan te reduceren; de instelling van een EU-faciliteit die vrede, veiligheid en ontwikkeling nauwer aan elkaar koppelt binnen één of meer bestaande EU-instrumenten; en een specifiek instrument daartoe, met het oog op de evaluatie halverwege van het meerjarig financieel kader 2014-2020, terwijl tegelijk voor een betere samenhang met de eigen instrumenten van de lidstaten wordt gezorgd en de uitdagingen op de middellange termijn worden aangepakt.

Op basis van de aangeduide proefprojecten in Mali en Somalië en de noodzaak om de Afrikaanse vredes- en veiligheidsarchitectuur te versterken, verzoekt hij de EDEO en de Commissiediensten om, in nauwe samenwerking met de EU-delegaties en in overleg met de lidstaten, nog voor de zomer van 2015 een uitvoeringsplan met concrete maatregelen en betrokken actoren voor te leggen.

17. Wijzend op de noodzaak de efficiëntie en het reactievermogen van het GVDB in het huidige, steeds onvoorspelbaardere en snel veranderende veiligheidsklimaat te verbeteren, is de Raad voorts met name:
- a) ingenomen met de vooruitgang bij het uitvoeren van onderdelen van een concept voor een centrum voor gedeelde diensten, onder meer via het voorstel van een missieondersteuningsplatform, als onderdeel van een langetermijnproces om meer efficiëntie en flexibiliteit te bewerkstelligen en het verstrekken van missieondersteunende functies voor civiele GVDB-missies te rationaliseren, alsook om de vroegtijdige inzet en de doeltreffende uitvoering van die missies te verbeteren. In dit verband is de Raad ingenomen met de voorbereidende werkzaamheden aan het missieondersteuningsplatform en ziet hij ernaar uit met de betrokken diensten van de EDEO en de Commissie samen te werken om begin 2016 verbeteringen aan te brengen;
 - b) Roept de EDEO op systematisch gebruik te maken van geleerde lessen - mits het voorwerp van overeenstemming door de lidstaten - die met name noodzakelijk zijn om de snelle inzetbaarheid te bevorderen en de prestaties van GVDB-missies en -operaties te optimaliseren;
 - c) Is ingenomen met de lopende inspanningen om mensenrechten, humanitair recht en vluchtelingenrecht, met inbegrip van de bescherming van burgers en kinderen in gewapende conflicten, op te nemen in de planning, uitvoering en evaluatie van het GVDB. De Raad wijst op de noodzaak van een meer stelselmatige en proactieve benadering van deze vraagstukken op alle niveaus.

De Raad moedigt verdere inspanningen aan om de uitvoering van Resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad over vrouwen, vrede en veiligheid, en van alle vervolgresoluties te versterken en in alle beleidsgebieden te integreren, en om een genderperspectief in te bouwen in de planning, uitvoering en evaluatie van het GVDB. Hij juicht het voornemen van de HV/VV toe om in de komende evaluatie van de EDEO een specifieke functie op hoog niveau in te stellen voor Resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad en gendergerelateerde kwesties.

Met het oog hierop verwelkomt de Raad het idee van een basisstudie, die het mogelijk moet maken om de vooruitgang en de resultaten inzake mensenrechten, gendervraagstukken en aanverwante gebieden in de loop van de tijd te meten. De Raad verzoekt de HV/VV zich hiervoor te blijven inspannen en uiterlijk in 2016 bevindingen en aanbevelingen van de basisstudie voor te leggen.

- d) In aansluiting op zijn conclusies van november 2013 verwelkomt hij de door de lidstaten aangestuurde inspanningen ter bevordering van de energie-efficiëntie bij de strijdkrachten van de EU-lidstaten en bij de GVDB-missies en -operaties, en ter vergroting van hun doeltreffendheid, onder meer door middel van activiteiten van het EDA, in het kader van een langetermijnbenadering van groene defensie en als onderdeel van de bijdrage van de EU en haar lidstaten aan het vergroten van het bewustzijn ter zake en van het vermogen om de strategische en veiligheidsdimensies van klimaatverandering aan te pakken. In dit verband neemt de Raad nota van de komende conferentie van de partijen bij het UNFCCC.
- e) Is ingenomen met het nieuwe concept "militair snellereactievermogen", dat voorziet in een bredere en meer modulaire benadering van het snellereactievermogen van de EU. Voorts herhaalt de Raad dat de EU-gevechtsgroepen het primaire militaire instrument voor snelle reactie zijn, met name voor de eerste fase van grootschalige GVDB-operaties. De Raad wijst erop dat toekomstige EU-gevechtsgroepen moeten worden opgeleid, geconstitueerd en gecertificeerd overeenkomstig het brede scala aan taken binnen het concept van de EU-gevechtsgroepen. Met het oog op een optimale benutting van deze waardevolle vermogens onderstreept de Raad dat, met behoud van voldoende flexibiliteit, bij de planning van GVDB-operaties/missies stelselmatig rekening moet worden gehouden met de EU-gevechtsgroepen als keuzemogelijkheid in crisissituaties waarin snel moet worden opgetreden. In dit verband is hij ingenomen met de onlangs goedgekeurde verlenging van de verklaring over de strategische vervoerskosten van de EU-gevechtsgroepen tot en met december 2016. De Raad moedigt verdere werkzaamheden op deze punten aan. Ten slotte is hij verheugd over de toezeggingen om de EU-lijst van gevechtsgroepen aan te vullen, en wijst hij op het belang van verdere inspanningen van de lidstaten, ook in de databanken van land-, zee- en luchtmacht.
- f) neemt er nota van dat er ruimte is voor verdere besprekingen over het vraagstuk van de financiering van het GVDB, inclusief EU-gevechtsgroepen, en dat de herziening van het Athena-mechanisme is voltooid;

- g) Is ingenomen met de lopende werkzaamheden voor de uitvoering van het EU-beleidskader voor cyberdefensie, zoals vastgesteld in november 2014, en kijkt uit naar het eerste voortgangsverslag in juni 2015, dat betrekking moet hebben op alle werkterreinen ervan. De Raad onderstreept de noodzaak van een betere bewustmaking over cyberdreigingen, en steunt een groter situationeel bewustzijn, onder meer door oefeningen en opleidingen op GVDB-gebied te organiseren. Dit werk moet worden ondersteund door een versterking van de vermogens van de lidstaten en de EU-instellingen en meer informatie-uitwisseling tussen de instellingen van de EU en de lidstaten. De Raad herinnert voorts aan zijn standpunt dat het internationale recht, en met name het VN-Handvest, van toepassing zijn op cyberspace en van cruciaal belang zijn om risico's te verminderen en bij te dragen tot vrede en veiligheid. Hij is daarom verheugd over de desbetreffende resultaten van de mondiale conferentie over cyberspace in Den Haag van 2015;
- h) Is tevens ingenomen met de lopende werkzaamheden voor de uitvoering van het actieplan dat in december 2014 is vastgesteld om uitvoering te geven aan de sectoroverschrijdende maritieme veiligheidsstrategie van de EU, met inbegrip van de lopende initiatieven van de instellingen en agentschappen van de EU en de lidstaten, mede met het oog op ondersteuning van de desbetreffende thematische en regionale EU-strategieën;
- i) Is verheugd over de start van de onderhandelingen over de aanschaf door het EU-satellietcentrum van satellietbeelden met hoge resolutie van de volgende generatie, en moedigt de Commissie, de EDEO, het EDA en de lidstaten aan verder samen te werken op het gebied van ruimtebewaking en -monitoring en satellietbeelden met hoge resolutie, gebaseerd op de middelen van de lidstaten en het wereldwijd satellietnavigatiesysteem (GNSS);
- j) Is ingenomen met de verduidelijking - en de bereikte overeenstemming - over het mogelijke gebruik van artikel 44 VEU, dat voorziet in een mogelijke aanvullende modaliteit voor de EU en haar lidstaten die gezamenlijk optreden als veiligheidsverstrekker, waarbij de flexibiliteit van het kader van de Unie wordt benut. Hij moedigde aan om de desbetreffende GVDB-modaliteiten in het kader van een oefening te testen.

De ontwikkeling van vermogens bevorderen

18. Zich bewust van de voortdurend grote vraag naar snel inzetbare, goed opgeleide civiele deskundigen, ook voor gespecialiseerde profielen, wijst de Raad op de noodzaak van verdere verbetering en bespoediging van de ontwikkeling van civiele vermogens. Te dien einde verwelkomt de Raad de voltooiing van een lijst van algemene civiele GVDB-taken die gemeenschappelijk zijn voor alle missies, om aldus te komen tot een meer systematische aanpak van de ontwikkeling van civiele vermogens als een wezenlijke bijdrage aan de volledige uitvoering van het programma voor de ontwikkeling van civiele vermogens, zulks met het oog op de Europese Raad in juni. Voorts herinnert de Raad aan de positieve bijdragen die nationale strategieën kunnen leveren bij het faciliteren van de inzet van civiel personeel. De Raad moedigt de EDEO tevens aan om de wervingsprocedures verder te verbeteren en de transparantie te vergroten.

Ter ondersteuning van deze inspanningen voor de ontwikkeling van civiele vermogens kijkt de Raad ook uit naar een duurzame oplossing voor de opleidingsbehoeften in civiele GVDB-missies van de desbetreffende aanbieders van opleidingen op nationaal en Europees niveau, die moeten worden aangepakt in het EU-opleidingsbeleid voor het GVDB. In dit verband wijst de Raad tevens op de noodzaak om de laatste hand te leggen aan het softwareplatform met de naam "Goalkeeper", dat moet dienen als informatieknoppunt voor de lidstaten en de EDEO ter ondersteuning van opleiding, werving en ontwikkeling van nationale lijsten, en wijst hij op het belang van toewijzing van de nodige EDEO-middelen aan dit project.

19. De Raad is ingenomen met de resultaten die het Europees Defensieagentschap (EDA) heeft neergezet, en in het bijzonder met de bijdrage van het agentschap aan het vervullen van de opdrachten die de Raad in november 2013 en de Europese Raad in december 2013 hadden geformuleerd. Hij is in het bijzonder ingenomen met de vorderingen die, met de steun van het EDA, door de lidstaten zijn gemaakt bij het bundelen en delen van projecten en programma's, vooral de vier hoofdprojecten die de Europese Raad in december 2013 specifiek heeft onderschreven: bijtanken in de lucht (AAR), op afstand bestuurde luchtvaartuigen (RPAS), gouvernementele satellietcommunicatie (GOVSATCOM) en cyberdefensie. De Raad moedigt verdere vooruitgang aan:

- inzake AAR: andere lidstaten moeten zich bij het initiatief aansluiten en er moeten synergieën met vergelijkbare vloten in Europa worden gecreëerd; een grotere interoperabiliteit door de invoering van een AAR-opleidingscyclus; en het gebruik van het Europees luchttransportcommando (EATC) als expertisecentrum;
- inzake RPAS: het EDA en de Commissie moeten hun activiteiten op het gebied van de integratie, certificering en regulering van luchtverkeer met het oog op een veilige integratie in het gemeenschappelijk Europees luchtruim intensiveren; interactie met andere partners moet worden bevorderd om de levensvatbaarheid van het ondernemingsplan van het MALE RPAS-programma te verzekeren; andere lidstaten moeten zich te gelegener tijd bij het initiatief aansluiten;
- inzake GOVSATCOM: het EDA en de Europese Commissie moeten zich beraden op mogelijke volgende stappen op basis van de definitieve beoordeling van de respectieve militaire en civiele gebruikersbehoeften;
- inzake cyberdefensie: er moet een samenwerkingskaderprogramma worden overwogen; inspanningen op het gebied van onderwijs en opleiding moeten worden opgevoerd.

20. Samenwerkingsprogramma's zijn belangrijk om de vermogens in Europa te versterken, maar ook om de prioriteiten voor de industrie te verduidelijken. Op basis van nieuwe veiligheidsrisico's en -uitdagingen, het vermogensontwikkelingsplan, een beoordeling van de mogelijkheden tot samenwerking die voortvloeit uit de gezamenlijke gegevensbank (CODABA) en bredere EU-beleidsdomeinen, zouden potentiële aanvullende prioritaire vermogensgebieden kunnen worden onderzocht binnen het mandaat van het EDA. Om vooruitgang te boeken met de meest veelbelovende beleidsprioriteiten, kan het EDA adequate routekaarten met geïnteresseerde lidstaten vaststellen.

21. De Raad spoort het EDA aan coöperatieve vermogensprojecten te blijven steunen, onder meer door de ontwikkeling van hulpmiddelen en stimulansen in nauwe coördinatie met de lidstaten. Hij neemt nota van de werkzaamheden op het gebied van niet-marktversturende fiscale maatregelen in overeenstemming met de bestaande Europese wetgeving, stimulansen en innovatieve benaderingen voor de samenwerking, met inbegrip van gebundelde aankoop, en over mogelijke steun van de Europese Investeringsbank. Hij moedigt het EDA aan om in nauwe samenwerking met de lidstaten concrete voorstellen te ontwikkelen en de toegevoegde waarde ervan aan te tonen.

22. De Raad moedigt het EDA aan in zijn nieuwe rol de coördinatie van militaire standpunten in het gemeenschappelijk Europees luchtruim te faciliteren, om aldus tegemoet te komen aan de doelstellingen van de lidstaten. Bij de ontwikkeling van het Europees luchtruim moet er rekening worden gehouden met militaire standpunten om recht te doen aan de militaire operationele eisen en de specifieke kenmerken ervan.
23. De Raad moedigt de lidstaten aan manieren te vinden om samen te werken, rekening houdend met de voordelen van modellen als het EATC, herinnerend aan de conclusies van de Europese Raad van december 2013.
24. De Raad moedigt de lidstaten aan om via hun nationale besluitvormingsprocessen het beleidskader voor systematische en langetermijnsamenwerking op het vlak van defensie, dat is aangenomen in november 2014, verder te benutten en uit te voeren ter verbetering van de systematische samenwerking op defensiegebied in Europa, gaande van prioritering tot operationele ondersteuning en het verwijderen/buiten gebruik stellen van uitrusting.

Versterking van de Europese technologische en industriële defensiebasis

25. De Raad verwelkomt het proces van raadpleging van alle belanghebbenden, georganiseerd door de Commissie en het EDA, over de voorbereidende actie inzake GVDB-gerelateerd onderzoek die in 2017 door de Commissie zal worden ondernomen. De voorbereidende actie moet op basis van een positieve beoordeling met de lidstaten leiden tot een voorstel voor een breder onderzoeksprogramma in het kader van het volgende meerjarig financieel kader, waarbij rekening wordt gehouden met onder meer het vermogensontwikkelingsplan en andere GVDB-eisen. De Raad benadrukt dat dit defensiegericht GVDB-gerelateerd onderzoek rekening moet houden met de specifieke kenmerken van de defensiesector; in elk stadium in nauw overleg met de lidstaten moet worden ontwikkeld; moet worden afgestemd op de EDA-activiteiten en complementair zijn aan nationale onderzoeksprogramma's, waarvoor de lidstaten hun financieringsinspanningen op peil moeten houden; en dat het belang van de besluitvorming van de lidstaten ten volle wordt erkend, overeenkomstig de geldende procedures. Hij is ingenomen met de oprichting van de Groep van Prominenten om advies te verstrekken over doelstellingen, governance, werkwijze en reikwijdte. Hij pleit er ook voor dat de voorbereidende actie het maximaal beschikbaar budget krijgt, in overeenstemming met de financiële regels en een behoorlijk begrotingsproces, om de voordelen van de EU-steun voor GVDB-gerelateerd onderzoek ten volle te testen.

Bovendien zal het vermogen van het EDA om dit soort projecten te beheren in de tussentijd worden getest en beoordeeld.

26. De Raad herhaalt dat het zaak is om bij onderzoek en technologie optimaal naar synergieën tussen civiel onderzoek en defensieonderzoek te streven, conform de conclusies van de Europese Raad van december 2013. Hij verzoekt de Commissie om er in overleg met het EDA voor te zorgen dat de financieringsmechanismen van de EU beter toegankelijk worden voor de defensie-industrie, en voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) in het bijzonder, met het oog op een volledige synergie op het gebied van technologieën voor tweërlei gebruik, waarbij wordt opgemerkt dat militaire vermogens eigendom blijven van en ingezet worden door de lidstaten.
27. De Raad onderstreept het belang van de EDTIB en verheugt zich over de inspanningen van de Commissie en het EDA om de EDTIB te ondersteunen, het concurrentievermogen en de duurzaamheid ervan op de wereldmarkt te vergroten, en werkgelegenheid, innovatie en groei in de lidstaten te stimuleren. De Raad memoreert dat deze inspanningen een inclusief proces moeten vormen met gelijke mogelijkheden voor de defensiesector in de Unie, en evenwichtig en in volledige overeenstemming met het Unierecht moeten zijn. De Raad spoort ertoe aan te onderzoeken hoe investeringen in de Europese defensie-industrie kunnen worden gekoppeld aan de bredere agenda voor groei en investeringen, zoals voorgesteld door de voorzitter van de Europese Commissie, Jean-Claude Juncker. Hij onderstreept het belang van verbetering van de kosteneffectiviteit en kostenefficiëntie in de Europese veiligheids- en defensiemarkt. In dit verband wijst hij nogmaals op de noodzaak van uitvoering en toepassing van de twee defensierichtlijnen van 2009³, onverminderd artikel 346 VWEU. De Raad meent tevens dat het effect van de richtlijnen inzake grensoverschrijdende samenwerking op defensiegebied in Europa moet worden geanalyseerd door de Commissie en het EDA, in nauwe samenwerking met de lidstaten, om aldus op basis van deze gezamenlijke evaluatie tot beleidsaanbevelingen te komen. Ook neemt de Raad nota van de lopende werkzaamheden van het EDA om belangrijke strategische activiteiten in kaart te brengen.

³ Richtlijn 2009/43/EG betreffende de overdracht van defensiegerelateerde producten en Richtlijn 2009/81/EG betreffende opdrachten op defensie- en veiligheidsgebied.

28. De Raad is ingenomen met de steun van de Commissie en het EDA aan kmo's in de veiligheids- en defensiesector, onder meer door bewustmaking over de kansen voor het bedrijfsleven en de toegang tot EU-financiering, betere toegang tot financieringsprogramma's van de EU en grensoverschrijdende markttoegang. De Raad verzoekt de Commissie om de activiteiten in dit verband verder te ontwikkelen, onder meer door bevordering van de deelname van kmo's aan de voorbereidende actie inzake GVDB-gerelateerd onderzoek. Hij is ingenomen met de maatregelen die voortvloeien uit het EDA-actieplan voor kmo's en de oprichting door de Commissie van de Adviesgroep voor grensoverschrijdende toegang voor kmo's tot contracten in verband met defensie en veiligheid, en onderstreept de noodzaak van actieve deelname van alle belanghebbenden, inclusief de lidstaten. De Raad ziet uit naar de resultaten die de Adviesgroep in de komende 12-18 maanden neerzet.
29. De Raad moedigt verdere werkzaamheden inzake normen en certificering aan, die de regeringen én de industrie ten goede zullen komen doordat de kosten worden verminderd en de interoperabiliteit wordt verbeterd.
30. Onder verwijzing naar het politieke engagement waarvan blijkt is gegeven in de conclusies van de Europese Raad van december 2013, beklemtoont de Raad dat regelingen inzake voorzieningszekerheid belangrijk zijn voor het uitwerken van plannen en samenwerking op lange termijn, en voor het functioneren van de interne defensiemarkt. Daarom moet de voorzieningszekerheid verder worden verbeterd. Hij wijst op de lopende inspanningen ter zake; zo werkt de Commissie, in samenwerking met de lidstaten, de hoge vertegenwoordiger en het EDA, aan de opstelling van een routekaart voor een uitvoerige regeling voor EU-brede voorzieningszekerheid, en worden er nog andere initiatieven en acties ontwikkeld. Hij erkent dat nagegaan moet worden welke elementen er allemaal nodig zijn voor zo'n brede regeling.

* * *

31. De Raad ziet uit naar de besprekingen tussen de staatshoofden en regeringsleiders die, overeenkomstig de Verdragen, en in het licht van het veranderende veiligheidsklimaat, de versterking van het GVDB strategisch moeten aansturen en de samenwerking op het gebied van veiligheid en defensie in Europa moeten verdiepen. De Raad zal zich met deze zaak blijven bezighouden, toezien op de voortgang en bijdragen leveren, en zal vóór november 2016 de balans opmaken, zodat de Europese Raad verdere richtsnoeren kan geven.